

Titel: NOORD-OOST HARZ (den Begriff Landkreis kennt man bei uns nicht)

Oder: Rondom Wernigerode, Halberstadt en Quedlinburg (ist eine andere Möglichkeit)

HARZ

Seite 0:

Noord-Oost Harz

100% natuur en natuurlijkheid	4
100% oorsprong	10
100% cultuur	12
100% sympathie	22
100% welbevinden	28
100% legendarisch	32

1. Harzvoorland bij Weddersleben
2. Kapel, Alexisbad
3. Rappbode stuwmeer
4. Spiegelsberg, Halberstadt
5. Mountainbikers in de Harz
6. Windmolen bij Endorf

Seite 2

Flora, Fauna en Nationaal Park

De Harz biedt veel pure natuur. Bij ons vinden wandelaars toevluchtsoorden voor orchideeën, kogelboterbloemen, lenteklokjes, vleermuizen en zelfs lynxen, want die schuwe dieren worden sedert enkele jaren weer met succes uitgezet. Het hoogtepunt vormt het Nationaal Park Harz. Hier kunnen zeldzame en unieke planten zich uitbreiden. Zelfs een oerwoud rondom de Brocken heeft zich kunnen handhaven. Tegenwoordig tonen rangers bezienswaardigheden, geven informatiebureaus een schat aan wetenswaardigheden en beschermen twee deelstaten alles wat waardevol is.

Seite 4

1. Mijnbouwmuseum Glasebach, Straßberg
2. Hoogovenmuseum, Thale
3. Fürst-Stolberg smelterij, Ilsenburg
4. Grottenwoningen, Langenstein
5. Baumannsgrot, Rübeland

In en op de bergen

De rijkdom van onze kleine plaatsjes is mede ontstaan door de schatten die moedige mijnwerkers uit de diepte haalden: zilver, steenkool en ijzererts waren de stoffen die daarna bovengronds werden gesmolten en verder verwerkt. In bezoekersmijnen, smelterijen, in techniekusea en in een hoogst actief kolenbranderijmuseum kunnen gasten een kijkje nemen. In grotten en grottenwoningen kunt u ervaren, hoe mensen in de berg werkten en er zelfs leefden. Ook toen al benutten wij, wat de natuur ons biedt. Al lang geleden gebruikten we de waterkracht om graan te malen, olie te winnen en papier te scheppen. Dit alles is uitgebreid te zien tijdens de Duitse Molendag met Pinksteren.

Seite 6

1. Blick in het Bodedal
2. Selkedal
3. Ilsedal
4. Uitrusten aan de Bode
5. Bodedal

Wandeldalen in de Harz

1

We maken het de wandelliefhebbers niet gemakkelijk, want bij ons zijn er verschillende routes via welke de frisse luchtzoekers de Harz te voet kunnen ontdekken, zoals bijvoorbeeld de bekendste: het Harzer Heksenpad (Harzer- Hexenstiege). De Harz te voet doorkruisen kunt u één dag of meer dagen, met of zonder bagage, op schoentjes of op stevig leer. U zoekt een wandeling uit, onze professionals houden zich bezig met het organisatorische deel.

2

Van Hasselfelde via Harzgerode tot bijna bij Falkenstein loopt een dal waaraan het riviertje de Selke zijn naam geeft. Langs dit water voert een weg, die al sedert vele eeuwen mensen door het dal brengt, het zgn. Selkedalpad (Selketal-Stieg). Het loopt van Stiege via Güntersberge, langs de burchtruïne Anhalt en het Slot Ballenstedt. Voor wie het wandelen te vermoeiend is, rijdt er de spannende smalspoorbaan.

3

Vanuit Ilsenburg slingert zich een 3km lange wandelweg omhoog richting de Brocken langs het riviertje de Ilse, dat soms ondergronds, dan weer daarboven krachtig bruisend de weg naar het doel wijst, langs een burchtruïne en het Heine-monument. Boven aangekomen weten wandelaars, waarom de dichter zo met de Ilse dweepte.

4

Diep in het harde graniet snijdt al miljoenen jaren lang de Bode een geweldige kloof in de rotsen. Tweehonderd jaar geleden was die nog bijna niet door te komen, maar tegenwoordig is het een eldorado voor biologen en geologen en vormt het dal een unieke wandelweg in het hart van Duitsland.

Seite 8

Oorsprong

De Middeleeuwen begonnen, toen de Germaanse stammen ophielden rond te trekken en honkvast werden. Er ontstonden burchten en kastelen, kerken en kloosters, vakwerkhuzen en tuinen. Door de kerkvensters schitterde de zon in alle kleuren. Op de markten vierde het volle leven feest. Achter de kloostermuren schreven monniken boeken en illustreerden ze kleurrijk. Sporen bestaande uit steen, leer, metaal, papier en vele andere stoffen kunnen de bezoekers overal in de Harz vinden, zo ook in een bonte verscheidenheid in Halberstadt. In het jaar 804 stichtte Karel de Grote hier het eerste middelduitse bisdom.

Tot aan het begin van de 10^e eeuw bestond het Duitse gebied nog uit vele aparte staatjes van vorsten en hertogen. Maar een paar decennia later spreken we al van een verenigd rijk. Dat hebben we te danken aan de hertog van Saksen, Heinrich, bij wiens grondgebied ook delen van de Harz hoorden. Hij werd als "eerste onder gelijken" door de vorsten gekozen als hoofd. Hij bond de andere hertogen aan zich met verdragen in plaats van ze te onderwerpen aan zijn gezag. Het bericht van zijn verkiezing tot koning zou hem bereikt hebben bij de Finkenherd in Quedlinburg. Legende of waarheid, Heinrich werd de eerste Duitse koning en maakte van die stad aan de rand van de Harz zijn lievelingsverblijfplaats. Tijdens zijn leven legde Heinrich vast, dat zijn zoon Otto ook zijn opvolger zou zijn. Dit en de succesvolle strijd tegen Hongarije gaf hem de naam een sterke koning te zijn.

Niet zo machtig was Albrecht de Beer uit het Askanische geslacht. Als graaf van Ballenstedt, en daarmee ook een echte Harzer, heerste hij in de 12^e eeuw over enkele slavische gebieden, van de Harzrand tot aan de laagvlakte. Nog wat kleiner was het gebied waar de roofridders van Regenstein

hun invloed uitoefenden. Zij deden in de 14^e en de 15^e eeuw precies dat, wat wij van hen verwachtten en wat overeenkomt met ons beeld van de Middeleeuwen...ze roofden en plunderden.

Seite 9 Bildtext: handschrift van de Heilige Petrus, 13^e eeuw, Domschat Halberstadt

Seite 10

1. Kasteel Falkenstein
2. Stiftskerk Gernrode
3. Klooster Huysburg
4. Koormuur, Liebfrauenkerk Halberstadt
5. Klooster Drübeck

Klooster, kerken en kastelen

De Harz heeft niet alleen politiek gezien een rijke historie. Omdat het samengroeien van de Duitse hertogdommen bijna parallel verliep aan de christianisering, vinden we verschillende kloosters en kerken. Sommige daarvan zijn slechts nog ruïnes.

Vele zijn echter sieraden en getuigen van de kunstvaardige handen van hun bouwers. Langs de beroemde "Straße der Romanik" (de Romaanse Route) vormen ze samen met de middeleeuwse kastelen en burchten hoogtepunten en attracties voor bezoekers uit de hele wereld. De Dom en de Liebfrauenkerk in Halberstadt, de stiftskerken in Quedlinburg en Gernrode, de kloosters in Huy, Michaelstein en Drübeck, de Konradsburcht, het kasteel Falkenstein, het waterslot Westerburg...

Wie de geschiedenis van Duitsland niet alleen begrijpen wil, maar ook wil zien, kan niet voorbijgaan aan deze centra van wereldlijke en geestelijke macht.

Seite 12

1. Slotberg Quedlinburg
2. Krummelse Huis, Wernigerode
3. Hogeschool Harz, Wernigerode
4. Schaapherdershof, Osterwieck

Stijl

De Noord-Oost Harz heeft architectonisch gezien een reikwijdte van bijna duizend jaar. Romaanse kerken en doms staan “stevig op hun grondvesten”. Vakwerkhuisen uit acht eeuwen laten zien, als onderdeel van de Duitse Vakwerkroute, dat ook balken kunnen buigen en niet uit hun raamwerk hoeven te vallen. Quedlinburg is op grond van zijn unieke veelzijdigheid door de Unesco tot Werelderfgoedstad verklaard. Wernigerode presenteert prachtige panden, die de stad tot ver in de omtrek beroemd maken. Halberstadt en Osterwieck vervolmaken het aanbod rondom de architectuur van dikke balken. Moderne bouwmeesters daarentegen bewijzen, hoe men de kunst van de voorvaderen in de huidige tijd kan integreren.

Seite 14

1. Bergkristallen flakon, Quedlinburg
2. Fantasiemachine van Salomon de Caus, Klooster Michaelstein
3. Vriendschapstempel, Gleimhaus Halberstadt
4. Muizenvallen- en Curiositeitenmuseum, Güntersberge
5. Armband relikwie, Domschat Halberstadt

Beschermde schatten

In sprookjes en sagen zijn het slechts kisten met goud en edelstenen. In Halberstadt en Quedlinburg echter zijn het kamers vol met kunstig veredelde, filigraan bewerkte en uniek ontworpen materialen. Tapijten, sieraden, altaarbeelden, liturgische gewaden, snijwerk uit hout en ivoor, maar ook meesterwerken van goudsmederij maken de twee verzamelingen tot domschatten van wereldfaam.

Voor wie dat nog niet genoeg is, zijn er verschillende musea. Daarin bewaren we de “Sachsenspiegel”, geselecteerde middeleeuwse handschriften en werken uit de Verlichting. Daarnaast bestaat er een indrukwekkende glasmanufaktur, kunt u wapenrustingen bekijken, allerlei muizenvallen, vliegtuigen, schilderijen, vogels uit de hele wereld u kunt zich overal verwonderen.

Seite 16

1. Bergtheater, Thale
2. Zelfportret, Lyonel-Feiniger-Galerie Quedlinburg
3. Levend schaakspel, Schachdorf Ströbeck
4. Schlossfestival, Wernigerode

Culturele verscheidenheid

Kunst en cultuur doen het hier heel goed. Zo is bijvoorbeeld het Nordharzer Städtebundtheater op het openlucht toneel net zo thuis als in overdekte theaters. Ons Philharmonisch Kamerorkest musicert niet alleen in kamers, maar vult ook zalen. Het klooster Michaelstein is een eldorado voor barokmusici uit de hele wereld en is open voor iedereen die luisteren wil. Internationaal bekend is het radiojeugdkoor Wernigerode. De Lyonel-Feiniger-Galerie, artistieke en ambachtelijke kunst in Quedlinburg, het Schlossfestival en het Johannes-Brahms-koorfestival in Wernigerode, het Slottheater in Ballenstedt en het Domfeest in Halberstadt zetten de kunstliefhebbers nog lang niet schaakmat. Ook niet het enige schaakdorp in Duitsland, Schachdorf.

Seite 18

1. Klopstockmonument, Brühlpark Quedlinburg
2. Waterpartij, Slot Ballenstedt
3. Lusttuin, Wernigerode
4. Feest in het landschapspark Spiegelsberge Halberstadt
5. Baroktuin, Kleine Slot, Blankenburg

“Gartenträume”

Saksen-Anhalt is niet alleen het land van burchten, kastelen en van vakwerk. Kleine en grote heersers legden tuinen aan in de stijl van hun tijd. De veertig mooiste vormen tegenwoordig het netwerk “Gartenträume” (sprookjesachtige tuinen en parken). Een kleine selectie daarvan vinden liefhebbers van groenontwerpen in de Noord-Oost Harz. Deze omvat een rijk palet van kloostertuinen tot zeer moderne arrangementen. Een voorbeeld is het Slotpark in Ballenstedt met speelse waterarrangementen, zeldzame planten en een royale centrale waterpartij. De slottuinen in Langenstein en Blankenburg lokken kijkers, zo ook een landschapstuin in Halberstadt en de tuinen dicht bij het Slot Wernigerode. In vele dorpjes zelfs kan men ontdekkingen doen, want pure natuur en aangelegde natuur zijn wat ons betreft nauw met elkaar verbonden.

Seite 20

1. Wapen, domproosdij
2. Gerbertshuis
3. Historische tram
4. Belvédère, Landschapspark Spiegelsberge
5. Domplein

Sympathie

Keizer Karel de Grote riep Halberstadt aan het begin van de 9e eeuw uit tot bisdom en daarmee tot geestelijk-cultureel centrum in het oosten van het Karolingische rijk. Vele sacrale bouwwerken getuigen in meerdere opzichten van de verheven betekenis van de stad. De Dom - de torens van verre te zien als wijzende vingers - kan terugkijken op een bouwtijd van meer dan een kwart millennium. Daarom bezit hij de kenmerken van alle stijlrichtingen van de Gotiek. Binnen vinden de bezoekers een van de meest waardevolle kunstschaten uit de Middeleeuwen. Daarnaast verwijzen de burgers met trots naar een Romaanse basiliek met vier torens en naar andere godshuizen.

Naast de kerkhistorische betekenis is Halberstadt interessant voor vrienden van vakwerkbouw en kenners van de Duitse Verlichting, want hier was de bekende dichter Gleim werkzaam. Halberstadt zorgt tegenwoordig met zijn "Viersparten Theater" voor furore. Het weet het verleden met het heden en de toekomst te verbinden via verschillende evenementen en een levendige cultuurwereld. Dat ontdekken bezoekers en gasten in elk geval als ze de "Poort naar de Harz" doorkruist hebben.

Halberstadt

Seite 22

1. Finkenherd
2. Slot en Stiftskerk
3. Schuhhof
4. Raadhuis (detail)
5. Marktplein

Sympathie

De eerste Duitse koning maakte van Quedlinburg zijn lievelingsoord. Omdat ook navolgende generaties de stad koesterden, riep de Unesco in 1994 de hele stad uit tot een bijzonder monument.

Dertienhonderd vakwerkhuisen uit acht eeuwen, de Romaanse kerk St.Servatius met de graven van koning Heinrich en zijn vrouw Mathilde, een domschat waarvan de geschiedenis wel op een misdaadroman lijkt, glansvolle Rijksdagen....het zijn feiten die voor zich spreken en voor de verscheidenheid binnen de stadsmuren.

Over Quedlinburg vertellen betekent ook, dat we beroemde dochters en zonen niet moeten vergeten. De stad is de geboorteplaats van Klopstock, van de eerste gepromoveerde vrouwelijke arts van Duitsland, Dorothea Christiane Erxleben, van de gymnastiekpedagoog Gutschmuths en van de geograaf Ritter. Maar we zijn nog niet klaar: inwoners zijn trots op de talrijke, hier neergestreken kunstenaars en artistieke handarbeiders. Geen wonder dat bezoekers aan de “Adventsstad” daar glanzende ogen van krijgen.

Quedlinburg

Seite 24

1. Kunsthof, Marktstraat
2. Marktplaats met Raadhuis
3. Heide-kwartier
4. Café Wien, Breite Straße
5. Terras bij het Slot

Sympathie

Waarom de dichter van bos en heide, Hermann Löns, Wernigerode als “De bonte stad aan de Harz” beschreef, wordt duidelijk, als je die stad te voet verkent. De stad als geheel vormt met de imposante Harz als achtergrond kant-en-klare toneelcoulissen voor een meesterwerk uit het tijdperk van de vakwerkbouwkunst.

Het beroemde raadhuis is samen met het marktplein het centrum van de stad en tegelijkertijd het belangrijkste doel voor bezoekers en trouwlustigen, voor wie het moeilijk is een datum te reserveren.

Het slot van Wernigerode verwijst naar een negenhonderdjarige geschiedenis. Tegenwoordig kunnen bezoekers hier niet alleen kunstwerken bewonderen, maar ook interessante tentoonstellingen bekijken. De architectonische rijkdom van de stad wordt verlevendigd door het culturele. Het raadhuisfeest, internationaal gerenommeerde koorwedstrijden, wijndagen en het slotfestival zijn de hoogtepunten van een door kunst en cultuur verrijkt dagelijks leven.

Wernigerode

Seite 26

1. Wandeling op de Rosstrappe
2. Hamburger Wappen bij Timmenrode
3. Fietsdag bij de Teufelsmauer
4. Van Schierke naar de Brocken

Actief het jaar rond

In de Harz kunnen actievelingen hun adrenalinespiegel omhoogbrengen. Fietsjongleurs jagen met hun mountainbike over boomstronken en wortels of met hun racefiets over het asfalt.

Klimmers vinden hun rotsen, zoals fietsers hun bochtige wegen. De helden van de vrije ruimte zweven over vlakten en boven dalen of brommen in motorvliegtuigjes door de wolken.

In de winter biedt een slim netwerk langlaufers twee smalle sporen, om veilig in het volgende café of restaurant aan te komen.

Seite 28

1. Worst uit Halberstadt en Hasseröder bier
2. Behringer bron, Bad Suderode
3. Kristal-tobbe in het kuurcentrum, Bad Suderode
4. Wijngaard Kirmann

Rondom verwennen

Omdat de Harz zo'n overdaad aan natuur heeft, benutten we die ook - zij het behoedzaam en met overleg. In vele wellness-hotels kunnen inwoners en gasten hun weg vinden naar een nieuwe balans. Zo heeft Bad Suderode een uitgebreid repertoire voor gezondheidsliefhebbers, want water uit de diepte rekent men tot de sterkste calcium-zoutbronnen van Europa. De dapperen kunnen zich in het "Duivelsbad" Blankenburg met modderbaden laten verwennen.

De Harz zorgt echter ook voor degenen die hun smaakpapillen willen laten proeven, wat ons middelgebergte te bieden heeft. Geliefde lekkernijen zijn: mineraalwater, kruidenlikeuren, wild, beroemde biersoorten, worstjes en in het bijzonder Harzer forel in allerlei variaties.

Omdat zoveel natuur moe maakt, is ook voor goede slaappleaatsen gezorgd. Op campings aan meertjes bent u het dichtst bij de natuur. Moedige mensen kunnen in de Schreckensturm (verschrikkelijke toren) overnachten; wie behoefte aan rust heeft, kan dat in het klooster;

tortelduifjes in een duiventil, cowboys en indianen in de Westernstad, handelsreizigers in een eersteklas hotel, families kunnen in pensions dromen.... Van de mogelijkheden zijn dit er slechts enkele.

Seite 30

1. Walpurgisfeest
2. Heksentrein naar de Brocken
3. Harzer smalspoorbaan
4. Lokomotievenparade

Fantasierijke sagen in beweging

Als onze voorouders verschijnselen niet konden verklaren, zochten ze naar oorzaken en verzonnen ze verhalen. En omdat de magische Harz veel onverklaarbaars bood, ontstonden in de loop der eeuwen schatkisten vol sagen, mythen en legenden. Die vertellen van geesten, kobolden en feeën. Daarin spelen mijnwerkers, boeren en soms zelfs God en de duivel een rol. Zo maakt de paardenhoef van de duivel uit woede zijn eigen bouwwerk kapot - de Teufelsmauer - en zo helpt hij bij de bouw van het godshuis in Halberstadt zelfs mee.

Al deze donkere en lichte figuren van onze fantasie bewegen zich voort op bezemstelen, wolken of toverpaarden. Wij mensen geven de voorkeur aan smalspoor- of cabinebanen, stoeltjesliften of heel normale paardenkoetsen.

Seite 32

Superlatieven

Vindingrijke burgers van Halberstadt hebben een orgelstuk van de Amerikaanse John Cage in scene gezet, waar men voor de uitvoering als toeschouwer een beetje tijd mee moet brengen. Van de eerste tot de laatste toon zullen meer dan 600 jaar nodig zijn. Maar eens kijken, wie dat zo lang uithoudt!

Opdat de reuzen op tijd bij het kleermakertje zijn (Grimm).....moeten ze langs Gernrode. Want hier staat een reuzenkoekoeksklok met een reuzenweerhuisje bij een klokkenfabriek van normaal formaat.

Het kleinste huis van Wernigerode is niet meer dan 3 meter breed. De grootste kamer is slechts 10m². Het entreegeld is evenredig met de grootte van het gebouw.

Hij weegt meer dan vijf ton en haalt uit zijn pantservoertuigmotor duizend Pk. Ook daarom staat de "machtigste motorfiets ter wereld " uit Zilly in het Guinness Book of Records.

Seite 34

Bacchus zou hier zijn gaan wonen, als hij het geweten had. De woning, die hij nooit zag, heeft 144.000 liter inhoud. Het is het oudste reuzenwijnvat ter wereld en het staat in het park Spiegelsberge in Halberstadt.

Informatie

Hinterseite, Impressum bleibt gleich.

Vertaling: Christine Nieuwenhuis (hinzufügen?)